

PRESENEČENJE IN VROČIČNI KOMENTARJI V ITALIJANSKI JAVNOSTI

Vsestransko obžalovanje odpovedi obiska jugoslovanskega predsednika Tita v Italijo

Glasnik jugoslovanskega zunanjega ministrstva Vujica je na tiskovni konferenci izjavil, da ne more biti pogajanj o suverenosti bivše cone B - Vožadju tudi spor med Morom in Fanfanijem?

RIM, 10. — Odpoved obiska jugoslovanskega predsednika Tita v Italijo je vzbudila v rimskih političnih krogih, v tisku in v javnosti splošno izreden odjek, presečenost in med seboj ostro nasprotje, da so odnosi obojestrano koristni, da gre za udržiteljnost, prijateljstva, sodelovanja itd.

Splošna je obsodba fašistov in fašističnih izjav, vendar pa prikazni stvari na neobjektivni način. Zato govore o slovenskem nacionalizmu, v ospredju je vprašanje slovenske manjšine in tudi spomeniki, predstavnikov vseh slovenskih političnih in drugih organizacij v Italiji.

Čuje se glasovi o notranjih napetostih, ki naj bi obstajala v Jugoslaviji med Slovenijo in Hrvaško ter zvezno vlado, medtem ko je znano, da gre tokrat za soglasni sklep (kar se v Jugoslaviji z zadnjim času skoro nikoli ni pričelo).

Splošno čimprej prilo in da bi se odstranili razlogi, ki so ga preprečevali. V tej zvezi je bilo danes že

katere bo Moro odgovoril tudi na vprašanja v zvezi z odložitvijo obiska.

Demokristjani so očito v zadregi, saj na njih leži z vseh strani odgovornost in obtožbe zaradi odložitve obiska. Mladinsko gibanje KD je odobrilo resolucijo, v kateri se izraža želja, da bo odložitev trajala čim manj časa, saj gre za življenjsko vprašanje pri odnosih z Jugoslavijo, ko se na dinamičen in na nov način obravnava mednarodna vprašanja. Obisk predsednika Tita naj udrži odnose dobrega sosedstva, ki predstavljajo še zlasti za mejna področja stvarni odgovor vsem profesionalnim razražajcem in je v skladu z javnim mnenjem.

Vodstvo PSU je danes zasedalo ves dan in so popoldne soglasno odobrili resolucijo, v kateri izražajo svoje živo nezadovoljstvo zaradi odložitve obiska predsednika Tita v Italijo ter željo, da se čim prej ob-

novi delo za poglobitev prijateljstva in sodelovanja med Italijo in Jugoslavijo tudi v zvezi z interesi, ki povezujejo obe državi na ravni varnosti in miru južne Evrope. Vodstvo PSU izraža svoje zadovoljstvo, ker so se končala nemško - poljska pogajanja, ki jih je odgovorno in pogumno vodil kancler Brandt ter izraža željo, da se bo uspešno vzvzdela politika vključila v politiko napredka in razširitve evropske skupnosti.

Vodstvo republikanske stranke se v svojem sporočilu sprašuje z začudenjem, kakšen je bil mehanizem, ki je preprečil obisk predsednika Tita v Italijo. Odgovor zunanjega ministra na vprašanje misovcev je bil formalno korekten in ponavlja običajne formule. Toda bil je istočasno do skrajnosti napačen v odnosu do sporazuma, ki je bil že došen, da se bo o vprašanju cone B razpravljalo samo v okviru tehnične italijanske - jugoslovanske komisije. Republikanci sprašujejo, če je lahko zunanji minister ignoriral dejstvo, da tak odgovor štiri dni pred obiskom in v zvezi s pritisliki, do katerih je že prišlo v jugoslovanskem vodstvu, postavlja jugoslovanskega predsednika Tita javno v zadrego in da bo povzročil to, kar je tudi povzročil in torej odložitve obiska.

S tega stališča je odgovor zunanjega ministra imel resne politične posledice, začelo kompromitira odnose med Italijo in Jugoslavijo, ki so še zlasti pomembni — vzporedno z važnimi dogodki pomirjenja (vzhodna politika) in ko NATO ugotavlja bistveni strateški premik zlasti na Sredozemlju. S tega stališča je oslabil mednarodni položaj tako Italije in Jugoslavije in se ustvarja v odnosih med obema državama, ki sta hodili v ozračju odkritostnega sodelovanja po poti premagovanja pretkoških preprek nacionalističnega značaja, ki jih bodo izkoristili ekstremistični elementi v notranji politiki obeh držav. Ustvarja se ozračje napetosti, ki je anarhistično in ki ne ustreza logiki mednarodne politike obeh držav.

Republikanci zaključujejo, da je vsaj problematično politično diplomatično predvidevanje, ki je prišlo do izraza ob tem dogodku.

Skoro vsi komentariji so torej soglasni o obsodbi Mora, odnosno o neumnosti njegove izjave, pri čemer je zanimiv mlak demokristjanov, ki pa najbrže odraža bolj zadrego, nikogar pa ni, ki bi v sedanjem položaju skušal braniti italijanskega zunanjega ministra. V tej zvezi se logično vsiljuje tudi vprašanje, če ne gre za notranje razprtje v stranki sami v zvezi z znanim nesoglasjem med dvema «čistokrvnima konjema» KD Morom in Fanfanijem. Znano je tudi, da se že vsi tekmovalci za mesto predsednika republike, ki ga bodo volili prihodnje leto in ko si je Fanfani v dobrih meri pripravil prijateljske leve. Sedaj pa gre za interpelacijo pristaša Fanfanija Bologne in za odgovor Mora, ki je zunanji razlog za odložitve obiska in za Morov resen diplomatski poraz.

S SEJE PREDSEDSTVA

Izjava SKGZ o odložitvi Titovega obiska v Italiji

Obsodba fašistične provokacije ter udeležba Zveze v skupni protifašistični manifestaciji - Nezadovoljstvo s posegom policije v zasedenih srednjih šolah

Na sinočnji seji predsedstva Slovenske kulturno gospodarske zveze so razpravljali o preključitvi obiska predsednika Tita v Italijo ter sprejeli o tem naslednje stališče:

«SKGZ obžaluje, da je prišlo do nenadne odpovedi obiska predsednika Jugoslavije, ker bi ga slovenska narodnostna skupnost v deželi Furlanija - Julijska krajina rada pozdravila kot gosta v državi, kjer skupnost živi. Pozdravila bi hotel kaj izvedeti v Farnesini nobenega ni bilo, ker je bil praznik in je bil obveščen menda po tisku, kar je za njega nesprejemljivo še zlasti, ko je šlo za državniški obisk in je bil osebno gostitelj.

Čudno je tudi to, da italijanski radio ni objavil vesti o tiskovni konferenci, ki jo je imel danes v Beogradu predstavnik državnega tajništva za zunanje zadeve Vujica. To je res čudno, postane pa bolj razumljivo, če pomislimo, da je Vujica ostro komentiral odgovor zunanjega ministra Mora, da pa je istočasno šlo položaj slovenske narodnostne skupnosti v Italiji.

SKGZ sodi, da je tudi dober ravnanje z manjšinami in priznavanje,

da soodločajo o svoji usodi, sestavi del boljših in prijateljskih sosedskih odnosov. Zaradi tega je slovenska narodnostna skupnost prepričana, da bo odstranjen vsaj eno izmed odprtih vprašanj, če bodo Slovenci v Italiji deležni vseh pravic in zaščite, ki jih določajo ustava Italijanske republike in mednarodni sporazumi.

SKGZ pričakuje, da bodo kmalu odstranjene vse ovire, ki se v današnjem evropskem dogajanju kažejo v anarhistični luči, s čimer bodo ustvarjeni pogoji, da obisk predsednika Tita uresniči čimprej. V takih razmerah bi obisk pomenil novo pomembno stopnjo v nadaljnjem izboljšanju odnosov med obema državama.

Predsedstvo je nadalje zelo ugodno ocenilo zasedbo slovenskih in italijanskih šol s strani dijakov ter obdobje poseg policije, ki je sinoči izgnala iz šolskih zgradb slovenske in italijanske dijake. Izraženo je bilo tudi obžalovanje, da večina profesorjev ni hotela sestati z dijaki ter se skupno pogovoriti o od-

Tiskovna konferenca glasnika zunanjega ministrstva SFRJ

(Od našega dopisnika)

BEograd, 10. — Suverenost področja bivše cone B, ki je jugoslovanski sploh ne more biti predmet nikakršnih pogajanj z Italijo. To nam izhaja iz naslednjih odgovorov predstavnika državnega tajništva za zunanje zadeve Dragoljuba Vujica na današnji tiskovni konferenci.

Na vprašanje, kako komentira odgovor zunanjega ministra Italije Alde Mora, na interpelacijo nekaterih senatorjev in poslancev (ta odgovor je bil, kot znano povod za zapletanje in odložitve obiska predsednika Tita Italiji) je Vujica odgovoril: «V zvezi z odgovorom ministra Mora ni možnih tolmačenj tega odgovora, lahko poudarim, da med predvidenim obiskom predsednika Tita Italiji ni bilo predvideno, da se vodijo pogajanja o teritorialnih vprašanjih, kajti takšna vprašanja ne obstajajo med Jugoslavijo in Italijo.»

Na vprašanje, kakšno je dokončno stališče jugoslovanske vlade glede suverenosti bivše cone B, je Vujica odvrnil: «Mislim, da sem s prejšnjo izjavo to jasno dal vedeti.»

Predstavnik državnega tajništva vidno ni želel zadevo v zvezi z odložitvijo obiska predsednika Tita dramatičirati. Na zanimanje novinarjev, kaj je resničen vzrok odložitve, je namreč dejal, da skupni izjavi obeh vlad nima ničesar dodatnega. Poudaril pa je, da je jugoslovanska vlada z zadovoljstvom sprejela na znanje izjavo predsednika Saragata in da bo Jugoslavija kot doslej tudi v bodoče vlagala vse potrebne napore, da se z Italijo razvijajo prijateljski in dobrososedski odnosi in sodelovanje na vseh področjih ter da se konstruktivno rešujejo vsa odprta vprašanja na osnovah neodvisnosti, teritorialne celovitosti, enakopravnosti in nevmišavanja.

Na vprašanje našega dopisnika, kako Jugoslavija gleda na neofašistične izgrede v Trstu, je Vujica dejal, da nedavne demonstracije fašističnih in irendističnih elementov v Trstu upravičeno povzročajo zaskrbljenost in nezadovoljstvo med jugoslovansko javnostjo. «Mi cenimo odgovor deželnega odbora in demokratskih sil Italije, ki so obsodili te izgrede,» je zaključil predstavnik državnega tajništva za zunanje zadeve.

Novinarje je seveda zanimalo tudi, kaj bo z dogovorjenim obiskom predsednika Tita pri papežu, katerega bi predsednik Jugoslavije moral obiskati po končanem uradnem obisku v Rimu 13. t.m. Na zadevo vprašanje je Vujica odvrnil, da bo tisk o tem pravočasno obveščen.

V zvezi s predlogom Izraela o začetku pogajanj za rešitev krize na Bliznem vzhodu, je Vujica opozoril na zahtevo resolucije varnostnega sveta od 22. novembra leta 1967, ki je bila ponovljena v resoluciji generalne skupščine 4. novembra letos in dodal, da gre nedavni predlog Izraela v stvari za tem, da se ne pogajanja odlože in da se iz zveze izogne izpolnitve resolucije varnostnega sveta, kar bi vsililo potrebo podzvezna novih korakov s strani svetovne organizacije v skladu z listino, kot to predvideva resolucija generalne skupščine.

Na vprašanje dopisnika Tassa o stališču o izjavi udeležencev nedavnega sestanka držav varšavskega paktu v Berlinu, je Vujica odvrnil, da gre za izjavo proučujoče. Pomnil pa je, da jugoslovanska vlada pozitivno ocenjuje podporo predlogu po večstaničnih stikih v zvezi s konferenco o evropskem sodelovanju in var-

svetu. Zato sprožitev takega vprašanja na tak način in v kontekstu interelacije fašističnih poslancev ne le da ni v skladu z odnosi med obema državama, temveč tudi s splošnimi tendencami popuščanja napetosti v Evropi, ki jih spremljajo ureditve posebnih resnih mejnih vprašanj (misli se na priznanje zahodnih meja Poljske s strani Zahodne Nemčije).

«Politika» ugotavlja, da je bila osnova jugoslovansko - italijanskih odnosov zgrajena prav na tem, da sta se obe državi molče strinjali, da med njima ni nerešenih teritorialnih vprašanj, kar je omogočilo, da je meja med njima postala ena najbolj prometnih. Na mejah držav z odprtimi teritorialnimi vprašanji vlada običajno napetost, poudarja «Politika», in ugotavlja, da je na jugoslovansko - italijanski meji stanje drugačno in da praksa in ugotavljanje skupnih interesov dokazujejo, da je vsaka sprožitev vprašanja meja neumestna. Spekulacije irident in neofašistov, ki izvajajo pritisk na članke vlade in v parlamentu ne bi smele postati odločilni činitelji v nadaljnjem razvoju jugoslovansko - italijanskih odnosov poudarja beograjski list. Sicer pa je registriranje široke italijanske javnosti najboljši dokaz za to. «Politika» prav tako opozarja na realizem zahodnonemške vlade Willyja Brandta in na dejstvo, da varnost v Evropi temelji predvsem na nedotakljivosti sedanjih meja. Italija in Jugoslavija, zaključuje «Politika» sta s svojim dosedanjim sodelovanjem pokazali, da sta doumeli to resnico pred mnogimi drugimi. Ni nobene želje razloga, da tako ne bi bilo tudi v bodoče. Interes je oboje stranski, zaključuje «Politika».

BOZO BOZIC

BEograd, 10. — Jurajšnja «Borba» in «Politika» in komentariji o nepričakovani odložitvi obiska predsednika Tita Italiji v umirjenem tonu obveščata jugoslovansko javnost o pravih vzrokih odložitve obiska, do katerega je prišlo zaradi izjave italijanskega zunanjega ministra Alde Mora. «Borba» z zadovoljstvom opozarja na izjavo predsednika Saragata in predsednika vlade Colomba in na pisanje najuglednejših italijanskih listov, ki izražajo upanje, da bo nesporazum hitro izglazen.

Meja med Jugoslavijo in Italijo ugotavlja «Borba» je že davno rešena in z jugoslovanske strani to vprašanje nikdar ni bilo postavljeno. Obe državi ste upravičeno poudarjali, da je meja med njima ena izmed najbolj odprtih in ena najbolj prometnih v Evropi in na

DEMONSTRACIJE V MADRIDU IN DRUGIH MESTIH

Napetost v Španiji v pričakovanju razzodbe vojaškega sodišča v Burgosu

BILBAO — Baskovski gverilci se urijo na Pirenejih

BURGOS, 10. — V ozračju izredne, čeprav tihe napetosti, Španija pričakuje razzodbo vojaških sodnikov v Burgosu. Po neuradnih vesteh je sodišče razzodbo že izreldo in poslalo v odobritev generalnemu kapetanu, vendar jo bodo po vsej verjetnosti objavili še le čez nekaj dni. O tem pričajo dejstva, da so branilcem dovolili, da so zapustili Burgos, češ da jih bodo pravočasno obvestili, ko bo razzodba dokončna.

Sicer pa, kot je znano, so branilci še pred zaključkom procesa odlični mandat, tako da so obtoženi praktično brez pravne zaščite. Zaradi tega so odvetniki javno protestirali in izrazili začudenje, da niso obtožencem uradno imenovali novih branilcev, tako da bi zadostili vsaj formalno pravnim normam. Branilci so tudi vložili prižv, naj bi baskovskim obtožencem sodili civilni sodniki, vendar je bil prižv danes zavrnjen.

Kot rečeno, je položaj v Španiji napet, vendar miren po incidentih, do katerih je prišlo preteko noč in danes zjutraj. V Madridu je nekaj stotin oseb priredilo protestno demonstracijo. Demonstranti so prevrnili avtomobil, v katerem se je peljal neki policijski funkcionar, ki je bil skupaj z voznikom laže ranjen. Neredi so se nadaljevali do danes zjutraj. Več oseb je bilo ranjenih, nekaj demokristjanov pa so aretirali. Incidenti so bili tudi v Grandi in Bilbau, v Salamanci pa je policija vdira v škofskovo palačo in iz nje izgnala 21 študentov, ki so tam priredili gladovno stavko. Skoraj vse španske univerze so še vedno zaprte zaradi napetega vzdušja, ki vlada med študenti. V vseh baskovskih provin-

Vrhovni sovjet SZ odobril načrt

MOSKVA, — Vrhovni sovjet je danes odobril gospodarski načrt in proračun za prihodnje leto in vse kaže, da brez kakršne koli spremembe v primerjavi s predloži, ki so bili izrešeni v tork na prvem zasedanju. Plan in proračun so soglasno odobrili na skupnem zasedanju sveta narodov in ljudske skupščine. Proračun je uravnotežen in predvideva celo rahlo aktivno, saj znašajo izdatki 160 milijard 77 milijard 971 milijonov rubljev. Potrli so tudi proračun za obrambo, ki dosega 17,9 milijarde rubljev.

Zasedanje CK KPC

PRAGA, 10. — Danes se je pričelo zasedanje centralnega komiteja češkoslovske komunistične partije. Glasilo KPC «Rude pravos» je objavilo dnevni red zasedanja, na katerem je na prvem mestu predvidena resolucija vodstva o krizi v partiji po 13. kongresu. Nato bodo obravnavali poročilo komisije, ki je zamenjevala partijske izkaznice, oziroma je izvedla zelo ostro čistko v vrstah češkoslovskega komunistov. Končno bo tajnik partije Husak poročal o naloga članov po zamenjavi izkaznic, predsednik vlade Strougal pa o gospodarskih vprašanjih.

Siloviti boji v Kambodži

PHNOM PENH, 10. — Vojna v Indokini se nadaljuje z nezmanjšano silo: v Kambodži je prišlo večeraj do najhujšega spopada med partizanskimi silami in sajgonjskimi oddelki, odkar so slednji pred osmimi meseci vdrli v to državo. Do spopada, o katerem ni podrobnejših vesti, je prišlo blizu Nara Kreja, nekaj 120 kilometrov severovzhodno od Phnom Penha. Sajgonjske vojske so partizanski oddelki najprej obstreljevali z raketaami in minometi, nato pa silovito napadli. Ko so se partizani umaknili, so Sajgonci presteli 71 žrtev med mrtvimi in ranjenimi.

Naročniki! Bralci!

Naročite se na PRIMORSKI DNEVNIK

Poravnajte celoletno naročnino že sedaj!

Kdor se na novo naroči na PRIMORSKI DNEVNIK, bo prejemal list brezplačno vse mesec decembar — vsak pa, ki poravnava naročnino vnaprej, prejme v dar slovensko knjigo.

Celoletna naročnina, plačana vnaprej, znaša 9.000 lir, mesečno pa 950 lir.

PO SOGLASNEM SKLEPU VSEH TREH SINDIKATOV

PRIČELA SE JE VRSTA DEŽELNIH STAVK ZA IZVAJANJE REFORM

Senat bo predvidoma do srede odobril vladni zakonski dekret

RIM, 10. — Danes se pričena vrsta deželnih štiriurnih stavk, ki so jih proglasile vse tri sindikalne konfederacije CGIL, CISL in UIL, ki zahtevajo stvarni pričetek izvajanja reform in predvsem izpolnjevanje vladnih obveznosti glede zdravstvene reforme in stanovanj kot tudi pričetek razprave o davčni reformi, o Jugu in o kmetijstvu.

Današnja stavka je bila na Siciliji, kjer so sindikati dejali, da gre tudi za protest proti krizi deželnega sveta. Vse stavke bodo na celoma trajale po štiri ure in bo do izvedene v deželnih okvirih do 16. decembra. Jutri 11. decembra bo stavka v Toskani, Trentu - Zgornjem Poadižju, Markah in Abrucih. 12. decembra na Sardiniji, 14. decembra v Venetu, 15. decembra v Liguriji, Lombardiji, Juljski krajini, Emiliji, Umbriji, Laciju, Moliseju, Kampaniji, Pulji, Lukitanji, Kalabriji ter končno 16. v Piemontu in Val D'Aosti.

Stavke se bodo udeležile vse kategorije in tudi državni uradniki, glede šolnikov pa so se pridružil sindikati šol, ki so vključeni v tri vsedržavne konfederacije, ni pa

se avtonomni sindikat dntesa». Že lezničarji bodo stavkali po vsej državi 15. decembra in bodo vlaki ustavljeni od 12. do 15. ure.

Danes je prišlo do sestanka med vlado in sindikalnimi predstavniki CGIL, CISL in UIL, ki so pričeli obravnavati politiko do Juga. Sestanek je bil v palači Chigi ob 17. uri in mu je predsedoval Colombo, za vlado so bili še prisotni ministri Taviani (izredni ukrepi za Jugo), Piccoli (državne udeležbe), Giolitti (proračun), Donat Cattin (delo); sindikate pa so zastopali Lama, Montagnani, Guerra, Bonaccini in Vignola za CGIL, Scaglia in Marconi za CISL ter Simoncini, Berletti in Rossi za UIL.

Na zasedanju poslanske zbornice so pričeli obravnavati pooblastilo vladi, da izda izvršilne ukrepe v zvezi s stališči EGS o prispevkih državnih članic. V senatu se nadaljuje razprava o vladnem zakonem dekretu o konjunkturi.

Popoldne se je pod predsedstvom Fanfanija sestala konferenca podpredsednikov in načelnikov skupin senata, na kateri so govorili o pro-

gramu zasedanja senata pred in po božičnih praznikih. Fanfani je zaključil, da je utemeljeno predvidevanje, da bodo končali obravnavo drugega vladnega zakonskega dekreta do toka 15. decembra. Na tej osnovi je predlagal naslednji program zasedanja. V sredo 16. decembra razprava in glasovanje o zakonih o delovanju in o finansiranju dežele, v četrtek in v petek bodo obravnavali resolucije o odnosih med vlado in deželami in v soboto po možnosti statute deželnih svetov.

Prisotni so se strinjali s predlogom Fanfanija in so govorili o možnostih, da bi obravnavali še predpočitniki nekatera druga vprašanja. Po političnem, odnosno po kongresu PLI, pa bo na dnevnem redu reforma univerz, oni deželni statuti, ki ne bodo že prej odobreni ter proračun, čim ga bo odobrila poslanska zbornica.

Predsednik skupine PSUUP Valoni je izjavil, da je na sestanku stališčnikov skupin potrdil stališče PSUUP, ki namravnava nadaljevati politično bitko proti dekretu, zara-

di česar tudi ni sprejel nobene obveznosti o zakonih.

Deželni odbor krščanske demokracije Sardinije je danes sporočil, da so se večerj sestali z vsedržavnim tajnikom Forlaniem, ki jim je obrazilo oceno vsedržavnega tajništva o sedanjem političnem položaju in o vlodi KD. Deželni odbor je v bistvu zavrnil predloge Forlanija in je soglasno odobril resolucijo, ki je bila sprejeta že 18. novembra in na osnovi katere je prišlo do sestave odbora samo med KD in PSI, pri čemer pravijo, da gre za odbor, ki ga mora karakterizirati predvsem program.

Predsednik Confindustrie inž. Renato Lombardi je danes na tiskovni konferenci ocenil italijanski gospodarski položaj, ki vzbuja še vedno zaskrbljenost ter pogajanja z vlado o reformah. Lombardi je ponudil sindikatom srečanje, na katerem naj bi obravnavali vsa vprašanja sindikalne politike, brez proučevanja, vendar pa je istočasno tudi zahteval, da je treba prenehati z akcijami, ki so očito protizakonite.

TRI LETA IN POL PO GRŠKEM VOJAŠKEM UDARU

Ali se bo Evropa «privadila» režima polkovnikov v Grčiji?

«Lažna» liberalizacija v državi - Prekinitev turistične sabotaže in nevmešanje nekaterih držav

Ze nekaj mesecev skuša grški vojaški režim prikazati svoje omiljeno delovanje... Leta 1967 je 21. aprila prišlo do dobro organiziranega vojaškega državnega udara...

pa je bila za tako početje potrebna je ena noč. V Španiji je udar pripravil in slabo podpiral Musolini, v Grčiji pa so polkovniki odločili za novo obliko udara...

Fernando Rey in Maria Grazia Buccella v filmu «La collera del vento», ki ga Mario Camus snema v italijansko-španski koprodukciji in ki obravnava neko špansko zgodbo po prvi svetovni vojni.

PREJ ALI SLEJ BO MORAL ČLOVEK TO KONKRETNO UPOŠTEVATI

Morje, če ga vzamemo kot «polje» more dati veliko več kot kopno

Na kopnem daje rastlinstvo kvečjemu tri žetve, oziroma košnje, morskoro rastlinstvo-fitoplankton pa se v letu dni razmnoži tudi 30-krat

Jadransko morje je po vrstah rib, ki v njem živijo, najbogatejši morje Sredozemlja. Ker je vzhodni del Jadrana posejan z otoki, je na tem delu veliko več rib...

tem, kako globoko sega v morje svetloba. Končno bi bilo treba izdelati zemljevid, ki bi označevali razne anomalije v zvezi z nekaterimi fizičnimi in kemičnimi lastnostmi vode...

Druga pomembna raziskovanja glede genetske in dinamične morske populacije so prav tako zelo važna in sicer v zvezi z ugotavljanjem ribjih vrst, katere smo rekli, da jih je v Jadranskem morju veliko...

Vse to, kar je bilo rečeno, pa velja v glavnem za morje, ki je vsaj relativno čisto, torej za morje, ki ga ne zastrupljajo odpadki velikih mest in desetih ton nafte...

«Rdeci panterji»?

Kakih deset let in tudi kaj več bo, odkar se je poslednjič na veliki govorili o ameriških Indijancih, za katere se je tedaj ugotovilo, da se je njihovo število za...

Standard srednjega Amerikanca

V zadnjih desetih letih se je standard povprečnega Amerikanca precej povečal. O tem govori posebna anketa o posesti nepremičnin, avtomobilov, kuhinjskih strojev in drugih pripomočkov...

Zelo pomemben podatek je tisti, ki govori o družinski prvotnega prebivalstva. V ZDA je revščina relativna, vendar še obstaja. Leta 1960 je bilo družin, ki so jih prištevati k revnim, to je družin z letnimi dohodki izpod 3000 dolarjev...

Tudi za same Američane je odkritje, da imajo v nekaterih družinah več avtomobilov ter televizijskih in radijskih sprejemnikov. Medtem ko je število družin, ki imajo avtomobil, v desetih letih naraslo od 75 odst. na 80 odst., kar je zelo majhen povečanje...

V sami junti pa se odvijata bitka med tistimi, ki hočejo enega diktatorja in zagovorniki diktatorskega kolektiva. Vsekakor gre doslej najboljše Papadopolosu. Do krize je prišlo že ob koncu avgusta, ko se je Papadopolos umaknil, kriza pa se je zaključila, da so ga morali nasprotniki znova poklicati in mu tako dali potrdilo o njegovi nenadomestljivosti.

To še ne pomeni, da se režim polkovnikov utrjuje, ki vam je bil poverjen. SKORPJON (od 23.10. do 21.11.) Srečanje z nekdanjim poslovnim nasprotnikom, ki bo zdaj vaš zaveznik. Kratak obračun z nekim nesramcem. STRELEC (od 22.11. do 20.12.) Preved podcenjujete svoje sposobnosti, to vas ovira pri doseganju uspehov. Tako odgovorite na neko pismo. KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Preveliko strahopostovanje do nekakega predstojnika ni primerno. Odvezite nekemu, kar ste mu dali preveč. VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Gradite svojih načrtov na že preživljenih programih. Ne bo vam uspelo izpolniti neke obljube. RIBI (od 20.2. do 20.3.) Preden položite orožje, preverite, ali ni nasprotnik še bolj utrjen od vas. Čustveno počutje odlično.

HOROSKOP

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Lotite se čimprej dela, ki ga morate samo vi opraviti. Velik odmev neke vaše izjave. BIK (od 21.4. do 20.5.) Skušajte, kolikor se le da, pomirjevalno vplivati na svoja uzajajnega sodelavca. Neprijetno odkritje. DVOJČKA (od 21.5. do 21.6.) Zdjaj, ko ste že na pol poti, ne pustite telesa v koruzo. Imejte na umu, da tušne lepota še zdaleč ni vse. RAK (od 22.6. do 22.7.) V rokah boste imeli dokajšnjo moč, ne zlorablajte je. Svoja čustvena doživljanja hranite zase. LEV (od 23.7. do 22.8.) V nekem vašem računu nekaj ni v redu, preglejte ga še enkrat. Sama od sebe se ljubljena oseba ne bo povrnila k vam. DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Z dejanji, ne z besedami, dokažite svojo sposobnost. Spodbudno boste vplivali na nekoga družinskega člana. TEHTNICA (od 23.9. do 22.10.)

IZ UMETNOSTNIH GALERIJ

PREJELI SMO

Bruno Caruso v Torbandena. Galerija Torbandena je privedla obširen prikaz slikarske dejavnosti Bruna Carusa. V eni dvoranah je Caruso razobesil oja, v drugi pa akvarele, risbe in ujedanke. Bruno Caruso je v italijanskem slikarstvu dobro znan umetnik, ki je, vsaj v grafiki, ubral slično pot, kot Gattuso: bicanje vojnih grozot. Razlika pa je v tem, da se Caruso širše razgleduje po negativnih straneh človeštva in družbe. Zbirko risb in barvanih kamotnikov v začetni knjigi, je poimenoval «Slavospev brezumnja». V njih pa si biva prav vse človeške strasti in zablode na sploh s svojo pregledno potekajočo obrisnostjo, ki pa včasih zaide v grotesknost in karikaturu. Razstavljene obarvane risbe jim v marsičem sličejo, le da se v njih postopaje pojavlja kot osrednji lik gola ženska kot žrtev in mik. Tudi v drugi dvorani je ženska kot taka glavna vsebina Carusovih velikih olj. So pa leta prava vsakršne polemične primesi ali nakazovanja. Za slikarja postaja v njih pojavnost ženske iste važnosti kakor pri starih mojstrih. Razlika je pa v manjšem naboju erotične čustvenosti in nekakšnega oddaljevanja od prirodnosti. Iz njih vije pač naša doba, da zrealizo žolgočane v osamelosti živeče ženske sredi anonimnosti množice vlemest. Slika jih pa Caruso, kot bi tkal dragocen goblin, s kratkimi, skoro točkastimi potezami čopiča. Postajajo pa le-te bolj ugojene in izrazno umetniško zasnovani oljni začarane prirode, kjer izstopa velika školkja polzasto zaživljenja navoja.

Gospod urednik! Te dni, ko je profesorski zbor naše srednje šole zavezal tako negativno stališče do ustanjavanja trikotna profesor - roditelj - dijak, ki bi mogel uspešno služiti vzgoji in izobrazbi našega mladega rodu, mi je prišel v roku «PROSVETNI DELAVEC» od 21. novembra leto. List je glasilo slovenskih šolnikov, profesorjev in učiteljev. Postal sem pozoren na člančic ukovirjen z debelo črto in z naslovom «Uradniki ali vzgojitelji?» Pošiljam vam ga s predlogom, da ga ponatismete, saj morda ne bo prav vse uporabno za naše razmere, vendar sem mnenja, da bo koristil za razmišljanje predesem našim šolnikom, pa tudi staršem in vsem, ki jim je zdrava rast naše mladine pri srcu. Pozdravljeni! (Sledi podpis)

Poslani člančic je naslednji: URADNIKI ALI VZGOJITELJI?

«Da ne bo pomote že na začetku - tudi uradnik je lahko dober vzgojitelj. Samo učitelj - uradnik je, bodimo odkriti, slabši kot kdo drug, ki se ukvarja z vzgojnimi posli. Mislim, da si premalokrat izgrajmo vest: Kaj počnemo v razredu? Kako prihajamo med mlade ljudi? V naših učilnicah vlada dolgačas. Nam se enostavno nič veče ne ljubi. Pridimo, odbrekamo pesen na razglasečne strune, odidemo. Jutri še enkrat tako. Deset let tako. Vedno samo še tako. Da je bilo nekako vse drugače, pravimo. Kdaj pa si je upal učitelj kaj reči? Zdjaj se ti pobalin postavi po robu in skoraj bi ga moral prosiš odpuščanja. Nato nadaljujemo s strategijo španskega vitezja: groze nam, mi pa v svo silo nad mlino na veter. Sploh ne groze, samo malo več vedrine bi radi. Kdo pa jim na koncu vseh koncev kdaj kaj lepega pove? Doma nimajo časa zaupati, da mi, da mi doma za svoje tudi ne, ulica mladega človeka še nikoli ni dobro vzgojila. Torej ostane samo še šola. Učitelj, torej ostane samo še šola. Učitelj, pa vsak po svoje: eden z zemljepisom, drugi z zgodovino, tretji s slovnico, četrti s predpisanimi, peti s predpisano strogo, go, po črki, od ure do ure tako, kot piše v učnem načrtu in Ja, milim bogom nikdar drugače! Ja, milim bogom nikdar drugače! kje pa naj si jaz to privoščim, pravimo, ja kje! Imam predpisano načrt. (Ali smi učni načrti tudi prebrali? Tam ... naj učitelj tudi vzgajajo. Kaj vse še tam piše!)

Priznamo si že vendar enkrat: ob vseh sodobnih učnih pripomočkih je treba v šoli delati tudi s srcem. Episkop, grafoškop, responder - kakšna zabava novih besed in stvari! Lahko tebi, ko imaš dober opremljeno šolo. Jaz pa nekaj secefranih zemljevidov. V čepu je neki to bistvo? V tisti ekstroznosti škafiti že ne, niti v oni planiti sveta, ki jo je v kabinetu čas preklel na dvoje. Plamena ni več, to je isto. Ob nas se nihče veče ne vije. Gorimo z mrzlo svetlobno DENAR. Ta nam je pobral moč. Tisti krmilji, ki nam jih je družba predložila berakto delila, in tisti cveaci, za katerim se še pehamo. Sploh kdaj pomislimo na to, da v razredu ne Petra ne Pavla ne briga naš žep, ne naš uči načrt ne druge težave učniškega stanja. Razzorčan je naš nado suho dušo in kislim obrazem. Potem mu leto navzrže se tedaj tuberkuloze in neke lekcije o varstvu narave. Saj bi še verjel v tisto o škodljivosti, ampak, učiteljček, kdaj boš pa ti ugasnil cigareto? Zaka! mi pa na hodniku kadiš prav pod nos? A o neki morali bi rad popredil? Pa to, da smo te na lastne oči videli...

No, takole mi vzgajamo. Usodna napaka je v tem, da smo začeli pri drugih, ne pri sebi. Znamo je vsako sklicevanje na učni načrt na prenatrpanost seovi, na bogovi kaj. Čas teče. Mladi vlečejo svojo kompozicijo na slopi tri. Če jim nihče ne bo priklopil lokomotive, bo vse izgubljeno. Prepričana sem, da tudi tu odloča učitelj kot kretničar.

OSNOVNA ŠOLA CERKNO SPOMENIK NOB. 1944-21-1972. BIVSI PARTIZANI, AKTIVISTI, VSI DEMOKRATI, SLOVENCJI IN ITALIJANI! Prispjevajte v sklad za izgradnjo šole-spomenika NOB v Cerknem! Prispjevki se v Frstu nabirajo: v uredništvu Primorskega dnevnika, U. Montecchi 6/11, na sedežu Slovenskega prosvetne zveze, U. Geppa 9/11, na sedežu Kmetičeve zveze, U. Geppa 9, prtiličje, v Tržaški knjigarni, U. sv. Frančiška 20 in na sedežih prosvetnih društev, včlanjenih v Slovenski prosvetni zvezi. V Gorici se nabirajo prispevki na sedežu SPZ, U. Malta 2/1 in na sedežih vseh prosvetnih društev na Gorškem.

AGENCIJA ZA VEŠTANJE

AGENCIJA ZA VEŠTANJE. PETEK, 11. DECEMBRA 1970. TRST A: 7.15, 8.15, 11.30, 13.15, 17.15, 20.15 Poročila; 7.30 Jutranja glasba; 11.40 Radio za žele; 12.00 Harmonikar Sonny; 12.10 Stanovarska kultura in oprema; 12.20 Za vsakogar nekaj; 13.30 Glasba po željah; 17.00 Trio Boschetti; 17.20 Za mlade poslušalce; 18.15 Umetnost in predvide; 18.30 Radio za žele; 18.50 Sodobni ital. skladatelji; 19.20 Moški vokalni oktet; 19.40 Nove plošče; 20.00 Šport; 20.50 Koncert; 21.50 Folklorni plesi; 22.05 Zabavna glasba. TRST: 12.10 Ploščice; 14.45 Tretja stran; 15.10 Koncert; 15.45 Jazz; 16.00 Radijska igra. KOPER: 6.30, 6.45, 7.30, 10.00, 12.30, 14.00, 16.00, 17.00, 19.15, 22.30 Poročila; 6.40 Jutranja glasba; 7.40 Vesela glasba; 8.00 Popevke; 8.30 Današnji gostje; 9.00 Operetne skladbe; 9.30 «20.000 let za vaš spored»; 10.05 Juke box; 11.30 Orkester Hugo Montenegro; 12.00 in 12.45 Glasba po željah; 14.15 Polke in valčki; 15.30 Topa pops; 16.15 Mladci izvajalec; 16.45 Kulturna panorama; 17.10 Vaši pevi, vaše melodije; 17.30 Novo in moderno; 18.00 Simf. koncert; 19.00 Pje Tony Bennett; 19.30 Prenos RJE; 22.10 Glasbeni kontrasti; 22.35 Večerni recital. SLOVENIJA: 7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 15.00, 17.00, 19.30 Poročila; 8.10 Instrumentalna oddaja; 8.10 Opera matineja; 9.05 Radijska šola; 9.35 «Ob jadranskih obalah»; 10.15 Pri glas doma; 12.10 Lahka koncertna glasba; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Z ansambli domačih napevov; 13.30 Priporočajo vam...; 14.10 Iz albuma skladb za mladi; 14.35 Naši poslušalci čistijo in pozdravljajo; 15.35 Glasbeni intermezzo; 15.40 Za popoldansko prijetno razpoloženje; 16.40 «Rad imam glasbo»; 17.10 Človek in zdravje; 17.20 Koncert po željah poslušalcev; 18.15 Bachova orgelska glasba; 18.20 Ogledalo našega časa; 19.00 Lahko noč, otroci; 19.15 Ansambel Jožeta Krezeta; 20.00 25 let komornega zbora RTV Ljubljana; 20.30 «Top-pops 13»; 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih; 22.15 Besede in zvoki iz logov domačih; 23.05 Literarni nokturno; 23.15 Jazz. ITAL. TELEVIZIJA: 12.30 Kulturna oddaja; 13.00 Zdravstvena oddaja; 13.30 Dnevnik; 14.00 Francoščina; 14.30 Nemska; 17.00 Spored za najmlajše; 17.30 Dnevnik; 17.45 Oddaja za otroke; 18.35 Beethoven; 19.15 Kulturna oddaja; 19.45 Športni dnevnik in kronike; 20.30 Dnevnik; 21.00 Posebna reportaža; 22.00 Televizijska priredba; 23.00 Dnevnik. II. KANAL: 17.00 Konjske dirke; 21.00 Dnevnik; 21.15 Jerry Lewis; 22.05 Habitat. JUG. TELEVIZIJA: 20.00, 22.40 Poročila; 9.30 TV v šoli; 11.00 Angličina; 14.40 TV v šoli - ponov; 16.10 Osn. splošne izobrazbe; 17.45 «Bratovščina Sinjega galeba» - koncert; 18.15 Polit. zbornica; 18.30 Jazz; 19.05 V središču pozornosti; 20.35 «Nočni prehod» - amer. film; 22.05 Rezerviran čas; 22.45 Hokej švedska; 23.00 Dnevnik. SLOVENIJA: 7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 15.00, 17.00, 19.30 Poročila; 8.10 Instrumentalna oddaja; 8.10 Opera matineja; 9.05 Radijska šola; 9.35 «Ob jadranskih obalah»; 10.15 Pri glas doma; 12.10 Lahka koncertna glasba; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Z ansambli domačih napevov.

Kratke kulturne vesti

TUNIS, 10. - Tunizijska censura je prepovedala predvajanje Fellinijevega «Satyricon», Antonioničevega filma «Zabriske Points in Viscantijevemu filmu «Somrak bogov». PARIZ, 10. - V Franciji je na prvem mestu najbolj prodanih plošč Fernandel s pravljico «Le Chevre de M. Seguin». Ploščo je posnel za otroke po znani pripovedki Alphonse Daudeta. DUNAJ, 10. - Glasbeno komedijo «My Fair Lady» so v nemški uprizorili že 769-krat v sezoni 1969/1970. Vstete so namreč predstave komedije v Avstriji, v Zahodni Nemčiji in v Švici. Doslej si je predstavo ogledalo že 645.000 gledalcev. Od sezone 1962/1963 je pri predstavi ta komedija dosegla primate uprizoritve, saj jo od prve predstave do danes uprizorili že 4000-krat v skoraj vseh 80 gledališčih nemškega jezika. Na drugem mestu je za to sezono Letarjeva opereta «Vesela vesela» s več kot 300 uprizoritvi v 19 gledališčih. Slehtita dva Mozartovi operi «Carolina pišala in Figarova svetba», nato Straussova «Vojtopir» in Mozartov «Bieg iz servatov». Verdijevi operi «Rigoletto» in «Ariavati» sta šle na 21. in 22. mestu. Na 28. mestu pa je Puccinijeva «Bohema».

V OKVIRU «SINJEGA BOŽIČA» V FIRENCAH

Priznanja tudi za Bor

Italijanska odbojarska federacija je 7. t.m. priredila v Firencah tradicionalni sprejem pod nazivom esinji božič (Natale azzurro). Na to privedite so bili povabljivi vsi državni reprezentanti, predsedniki povabljenih igralcev, njihovi trenerji, športni častniki, predstavniki radia in televizije. Prisotne je nagovoril predsednik federacije...

Nagrada, katero so izročili Boru v znak priznanja za udeležbo njegovih igralcev v državni reprezentanci

V tekmovalju za pokal prvakov Mladost izpadla

Zagrebaška Mladost je izpadla iz tekmovalja za pokal evropskih odbojarskih prvakov. V novotrajni tekmi v Tirani jo je albanski prvak Dinamo namreč premagal s 3:0. Zagrebčani so izpadli, ker so doma premagali Albance le s 3:1.

«Prosvetarji» openskega športnega društva Polet

Poročali smo že, da je opensko športno društvo Polet priredilo v torko svoj prvi družinski večer v tej sezoni. Openski športniki so ob tej priložnosti predstavili vse udeležence z lastnim peskim zborom, ki je pod vodstvom prof. Ubaldina Vrabca ubrahol zapel nekaj pesmi. V zboru nastopajo člani treh Polotrojev odsekov: kotalkarskega, odbojarskega in košarkarskega (slika spodaj). Poleg teh sta se kot recitatorji predstavili tudi dve najmlajši članici društva, Alda in Tatjana (ki ju tudi vidimo na sliki desno). Ta prireditev je dokazala, da openski športni voditelji ne skrbijo le za telesno udejstvovanje svojih mladih tekmovalcev, ampak tudi za to, da jih že v najmlajših letih uvajajo v prosvetno delovanje. Taka pobuda je vse pohvale vredna in upajmo, da jo bodo posnemala tudi druga slovenska zamejska športna društva.

AVTOMOBILIZEM

Stewart bo snemal film

MODENA, 10. — Škotski avtomobilski dirkalec Jackie Stewart se te dni muči v Modeni in Bologni. Potrdil je, da bo v bližnji bodočnosti snemal za neko tovarno pnevmatik film z naslovom «Varna vožnja», ki ga bodo potem predvajali v ZDA in v Evropi, posebej pa podaljšali svoje športne kariere kot sta to storila Graham Hill in Jack Brabham.

ROKS

RIM, 10. — Evropska bokarska zveza (EBU) je uradno priznala zveza srečanju za evropski naslov v bokarski poltežki in welter kategoriji, ki sta bila 27. novembra v Berlinu in v katerih sta zmaga gala Italijan Piero Del Poma ter španec Jose Hernandez. Del Poma in Hernandez se bosta morala odgovoriti z uradnim izjavo o Avtohom in Tiberio do 7. jan. oz. do 21. dec. za obrambo svojih naslovov.

LEOPOLD KREBELJ

Prvi bataljon Istrskega odreda

Ob koncu tega opisa naj še poudarim, da je bilo tedaj ljudstvo v Brkinih in v Vremski dolini izredno budno in nezaupljivo nasproti vsakemu nepoznanemu tujcu, naj je bil vojak ali ne. Bil je redki primer, da so člani narodne zaščite ali terenci razorožili tudi posamezne nepoznane partizanske kurirje ali funkcionarje in na sile klical na pomoč. Prijeli pa so tudi neštete zaščitne in bele agente in nam jih izročili. Toda s temi zavezanimi so bolj ukvarjali obveščevalci, politični komisarji in aktivisti. Kot vršilec dolžnosti komandanta sem bil dolžan proučevati predvsem operativne naloge enote.

DEMONSTRATIVNI NAPAD NA RODIK

Zaradi naše naraščajoče udarne moči in vojaške aktivnosti proti železniškim prometnim zvezam je bila nemška komanda prisiljena okrepiti svoje vojaške efektivne za njihovo zaščito. Tako so po našem napadu na transportni vlak pri Rodiku namestili v Rodik neko četo Mongolov iz svoje 162. divizije. Po poročilih obveščevalcev jih je bilo dvesto dvajset. Vank dan so se zbrali v stroju za kosilo na odprtem prostoru

SMUČANJE

Ingrid Lafforgue poškodovana

SESTRIERE, 10. — Na treningih pred prvim pomembnim letošnjim smučarskim tekmovanjem so se danes resneje poškodovali italijanski smučarji Claudio de Tassis ter Francozinja Ingrid Lafforgue in Dominique Mathieux.

Claudio de Tassis je prevozil do končnega zavoja proge Kandahar, ko je zelo nerodno padel, tako da si je zlomil stegnenico. Smučarja, ki se mu je nekaj podobnega pripetilo tudi lani, so takoj prepeljali v bolnišnico, kjer so mu nožgali dva mavčna obloga.

V Bardonecchiju je svetovna prva kraljica v slalomu Ingrid Lafforgue na treningu zlomila piščal in golen, njena rojakinja Dominique Mathieux pa si je zelo močno zvilala desni gleženj, tako da v nedeljo ne bo mogla nastopiti.

V PRIJATELJSKI ŽENSKI ODBOJARSKI TEKMI

OK Ljubljana - Bor 3:2

OK LJUBLJANA - BOR 3:2 (15:9, 11:15, 12:15, 15:13, 15:11)

OK LJUBLJANA: Hudoklin, Struša, Grum, Zupan, Zmavc, Špur, Dobovšek, Draškovič, Rauber, Škrbec, Pečovnik, Kastelic.

BOR: Bezeljak, Pečar, Hrovatin, Kalan, Bočina, Kodrič.

V okviru predprvenstvenih tekem je ženska ekipa Bora v torko zmagala v Ljubljani. Srečala se je stovala v Ljubljani. Glavni vzrok za poraz je dejstvo, da so tržaška dekleta prisila v Ljubljano le v šestih, manjkali sta pa dve standardni igralci. Poleg tega je naša dekleta motila tudi majhna talovdnica, malce nenavadno sojenje sodnika in pa utrujenost, saj so igralke vse študentke, ki so se udeležile zasedbe svojih šol.

Prihodno tekmo bodo borovke igralo v nedeljo v Pulju, kjer bodo nastopile na turnirju za pokal prijateljstva.

INKA

V Kanalu pred 200 gledalci Po odlični igri Kanal-Bor 2:3

Prijateljska mednarodna tekma v odbojki, je pritegnila v telovadnico v Kanalu več kot 200 gledalcev, ki so dobesedno uživali v izredno dramatičnem boju, ki vse do konca ni pokazal zmagovalca.

Sodnik Hvala iz Nove Gorice je svoje delo hitro poenostavil in je dovolil živo igro, takšna ki je res pokazala vse kar se lahko v odbojki kaže.

Zmaga gostov je sicer zaslužena, toda prav tako bi lahko zmagali tudi domačini, le da jim je športna sreča v zadnjem setu obrnila hrbet in tako so gostje zmagali s 3:2, posamezni seti pa so se končali takole: 10:15, 15:12, 10:15, 15:12, 12:15.

Temna sama je bila na pravi prvenstveni ravni le s to razliko, da se je gostom poznalo, da so sredi prvenstvene sezone, dočim imajo domačini že več časa trdno ugriznani, kot so sicer običajno. Kljub temu pa so oboji prikazali boljše odbojko kot minuli teden odbojkarji ARC Lee iz Trsta, ki so člani 1. italijanske lige.

Odbojkarji Bora pa so — kljub temu, da nastopajo v 2. italijanski ligi — dovolj nazorno pokazali, da bi se upravičeno nahajajo na samem vrhu prvenstvene lestvice.

Povratno srečanje bo v Trstu, 5. januarja 1971.

Moštvi sta nastopili v teh postavah:

KANAL: Tušar, Berdon, Bukovec, Bavčev, Kolenc, Perše, Znidarčič, Jerončič, Paravan.

BOR: Veljak, Uršič, Plesničar, Vodopivec, Može, Fučka, Orel.

Rajmund Kolenc

Stab bataljona je proučil možnosti napada nanje s strojničnim ognjem z vzpetine nad vasjo in ugotovil, da bi jim z nenadnim napadom lahko povzročili hujše izgube.

Hkrati pa smo pričakovali, da se nam bodo nekateri pridružili. Res smo jih okoli polдне 14. februarja 1944 napadli z dveh strani in jih razgnali ter nekaj ranili. Mongoli pa so se hitro zbrali in se začeli braniti z minometali. Mine so lažje ranile dva naša borca italijanske narodnosti, zato smo se umaknili s položaja in se vrnili na Mislische. Naš demonstrativni napad se je posrečil toliko, ker se Mongoli več niso počutili tam varne, kmalu pa so jih premestili drugam.

NEMSKA OFENZIVA V BRKINE

V februarju se je vojaška aktivnost našega bataljona hitro krepila. V akcijo so stopili tudi minirni novoustalovljenega minerskega voda. Ti so od 6. do 20. februarja trikrat napadli progo Ljubljana — Trst in povzročili dvodnevni zastoj v prometu. Borci zaščitnega voda pri štabu odreda pa so skupaj z našimi 9. februarja uničili na cesti Ilirska Bistrica — Podgrad nemški osebni avtomobil in motor s prikolico, pobili nekaj nemških vojakov in zaplenili nemško strojno orožje.

Nimamo dovolj dokazov, da bi lahko nesporno trdili, da so bili Nemci do srede februarja 1944 seznanjeni s točnimi ali pa vsaj približnimi podatki o naših enotah v Brkinih. Iz obveščevalne poročila, ki ga je posredovala nemška komanda 25. marca 1944 inšpektoratu SNVZ (dok. št. 287 — 29425) je razvidno, da so nazivali Istrski odred »Severni Istrski odred«, ki je imel kot so zapisali, osemdeset mož in je bil na Stari Sušici 12. februarja 1943 poražen in razbit. Prav to sovražno obveščevalno poročilo nam potrjuje, da so imeli Nemci za vse druge partizanske enote v Ljubljanski pokrajini in na Primorskem točneje podatke kot za IO. Tako so v istem poročilu zapisali, da je v Istri 2750 partizanov in tisoč terencev.

ZOPET USPEH ŽENSKE ZAMEJSKE ODBOJKE

Pernarčičeva in Pečarjeva na skupnih pripravah reprezentance

Za Lučko Pečarjevo je to prvo vabilo za vstop med najboljše

Da je Borova ženska odbojka da la že mnogo zadoščena zamejskega športa, o tem pričajo zadovoljivi izidi, ki so jih dosegala naša dekleta na raznih prvenstvih, turnirjih, tekmah. O tem pa nam še posebno priča dejstvo, da je tudi državna reprezentanca črpalja iz Borovih vrst, kar nedvomno kaže, da je naš ženski naraščaj še vedno takovosten.

In zdaj še en uspeh za našo odbojko! Italijanska odbojarska zveza je povabila na skupne treninge za sestavo državne reprezentance

borovki Sonjo Pernarčič in Lučko Pečar. Treningi bodo od 28. do 31. decembra in bodo v okviru priprav za pestro mednarodno dobo, ki žaka italijansko žensko reprezentanco. Prihodnje leto bo namreč prav v Italiji evropsko prvenstvo, nato — leto kasneje — pa še zlati tevenjski nalogi: olimpijske igre v Münchnu. Za vse te obveznosti, medtem bo namreč reprezentanca odigrala vrsto prijateljskih mednarodnih tekem, si je zveza začrtala program, da bi reprezentanco temeljito pripravila. Izбира je padla v glavnem na mlajše in perspektivne igralke, ki bodo tako jamstvo za daljšo dobo. Zveza je povabila na skupne treninge 20 igralic, od katerih sta dve borovki. Medtem ko je Sonja Pernarčič »veteranka« italijanske mladinske reprezentance, pa je ime Pečarjevo razveseljivo. Tudi igralka sama tega ni pričakovala in zato jo je vest prijetno presenetila.

Lučka Pečar ima 18 let, igra pri Boru tri leta. Eno leto je nastopila v C ligi, dve leti pa je igrala v višji, B ligi. Nedvomno je ta igralka napravila izreden napredek. Zaradi visoke postavbe in prirojenih telesnih lastnosti se odlikuje predvsem ob mreži, kjer je uspešna zlasti v »oblokih«. Znatno je izboljšala osebno tehniko. Nekoliko slabša pa je v obrambi, sicer pa je to hiba visokih igralic.

V Coverciano (Firenze) je zveza povabila naslednjih 20 igralic Julii Sapor, Montanari (Fini Modena), Forestelli, Bertozzi, Pezzoni (CUS Parma), Jaffaldano, Camilotti, De Savi, Camerin (Casagrande), Riva (La Torre Reggio Emilia), De Lorenzi (Cogne Aosta), Bertelli (Mediteraneo Catania), Natali (Lido Spina Ferrara), Pernarčič, Pečar (Bor Trst), Palma, Giardina (SS Palermo), Marchese (G. Borse Genova), Zago (Uisp Sestese).

Prihodno tekmo bodo borovke igralo v nedeljo v Pulju, kjer bodo nastopile na turnirju za pokal prijateljstva.

JUTRI IN V NEDELJO Trenerski odbojarski tečaj v Ljubljani

Jutri in v nedeljo bo v organizaciji odbojarske zveze Slovenije seminar za trenerja in sodnike te športne panoge. Na tem seminarju, ki bo v Ljubljani pričakujejo predvsem obisk trenerjev in sodnikov, ker bodo predavanja zanimiva in aktualna. »Beseda« bo stekla o novostih, ki so jih zasledili na zadnjem svetovnem prvenstvu v Bolgariji. Obravnava bodo naslednja vprašanja: značilnosti in usroj odbojarske igre po svetovnem prvenstvu v Sofiji; novosti v tehniki in taktiki na svetovnem prvenstvu v v pripravi v sojenja. Na sporu bo tudi razgovor s selektorjem jugoslovanske članske reprezentance Sinišomovičem, in mladinske reprezentance Strahonja. Predavatelja bosta profesor Viki Krevsel, predsednik trenerske organizacije pri odbojarski zvezi Slovenije in trener drugoligaša Jesenic, ter bivši predavatelj odbojke na ljubljanski Visoki šoli za telesno kulturo, in pa Strahonja, pa ima katedro za odbojko na Visoki šoli za telesno kulturo v Zagrebu. Poleg tega je član mednarodne odbojarske zveze FIVB in selektor jugoslovanske moške mladinske reprezentance.

Čeprav ni nobeno naše društvo dobilo uradnega vabilo za ta seminar je priporočljivo, da bi se ga naši trenerji udeležili v čim večjem številu, ker bi se marsikaj koristnega naučili. Predavanja bodo v hotelu Ljubljana — Transport v Ljubljani, na Celovški cesti. Začela se bodo jutri ob 10. uri, naslednje popoldne ob 15. uri, in zvečer ob 20. uri, v nedeljo pa ob 9. uri zjutraj.

Prav v teh dveh dneh je poleg seminarja odbojarska zveza organizirala tudi prvi turnir za zimev.

Iz tega in iz dejstva, da od 10. decembra 1943 do 23. februarja 1944 niso organizirali večjih ofenzivnih pohodov v Brkine, smemo s precejšnjo verjetnostjo sklepati, da do konca januarja ali srede februarja 1944 niso niti približno vedeli, kolikšne so naše sile v Brkinih.

Po vrsti naših uspešnih napadov, v katerih je sovražnik pretrpel občutne izgube, se je nemška komanda gotovo pričela, da delujejo z brkinskega območja močnejše parizanske sile, ki jih ne sme podcenjevati, zato je organizirala na pešnično sredo 23. februarja 1944 napad s treh smeri proti zahodnim delom Brkinov — s koncentričnim napadom proti Mislščam, Vatovljam in Padežu. Prva nemška kolona je krenila že sredi noči iz Materije proti Mršam in Padežu, druga iz Materije proti Artvižam, tretja pa iz Divače proti Zavrhu in Barici. Stab bataljona in obe četi so bili tedaj na Mislščah in imeli nočne in dnevnne zasede proti Divači v Zavrhu in proti Materiji na Artvižah.

Bataljonski štab je organiziral skupno z domačini na pustni torko na Mislščah v šoli miting s plesom, ki so se ga udeležili prebivalci vseh okoliških vasi.

Kmalu po polnoči smo bili obveščeni, da so sovražne kolone krenile proti Brkinom. Z okoli 3. ure se je naša zaseda v Zavrhu spopadla z Nemci. Zjutraj pa je nemško kolono napadla naša druga zaseda pri borovcu, tako je ta sovražna kolona šele okoli 11. ure prodrla na Barico. Drugače pa je bilo na Artvižah, kjer je že pred dnem sovražna kolona iznenadila naše borce in jih prisilila, da se umaknejo. Na umiku pa so izgubili težko bredo. Tretja nemška kolona pa je s smeri, s katere je ni nihče pričakoval, neovirano in brez odpora prodrla do Padeža in od tam na Ostrovcu, kjer je iznenadila aktivista Antona Dougana — Branka in njegovega kurirja Franca Tomažiča v hiši pri Jožetu Dujmoviču — Šimaju, in zažgala hišo, Junaški Šimaj pa je, ko je videl goreti svojo domaćijo, zgrabil nemškega oficirja za vrat in

PRETEKLO NEDELJO

DEVIN - ALEMAĞIP 2:1 (1:0)

Devin je izkoristil torkov praznik za prijateljsko tekmo z ekipo sestavljeno iz nameščencev tvrde Alemagna in Agip. V ekipi Alemagna je nastopilo več igralcev zelo močnih furlanskih klubov kot so Aquileia, Gonars, Cervignano itd. Gostje so se predstavili v naslednji postavi: Sandri, Giraldi, Di Bert I., Budaj, Carpin, Del Pin, Di Bert II., Mulet, Tavariš, Bucchin, Matias, Carera in Piccini (13). Devin: Donđa, Benvenuto, Mujesan, Ravna, Vižintin, Pahor, Colja I., Mervic, Colja II., Legiša, Marczuci, Amadei in Brajda (13).

Igra je bila zelo lepa in hitra, z ene strani so furlanski igralci pokazali vseokoli hitri, učinkoviti nogomet brez nepotrebnega preigravanja; z druge strani pa Devinci, ki so se s se za prilžnost okrepili s F. Coljo (ki igra v vrstah mladincev Triestine) in Vižintinom, so se hoteli po vsej sili izkazati pred lastnim občinstvom. Igra je potekala ves p.p. s hitrimi napadi in protinapadi. Nasprotniki so bili zelo nevarni toda Devin je počasi prevzel vaji igre v svoje rčke in proti koncu p.p. postal vedno napadnejši. Oba brata Colja (skupno z Vižintinom) sta zelo uspešno ustavljala napade in takoj s podajami Legiši, Mervicu ter Pahorju ustvarjala nevarne akcije. In prav v eni takih akcijah (v 44. min. p.p.) je bil Legiša nepravilno zrušen v kazenskem prostoru, tako da je sodnik zaukazal enajstmetrovko, ki jo je Colja I. realiziral.

V drugem polčasu je igra postala še hitrejša in Devin tempa ni znižal; nasprotniki so hoteli za vsako ceno priti do zadetka, tako da je obramba Devina imela polne roke dela. A nevarnost: prav na višku nasprotnikovega pritiska je Pahor bliskovito popeljal žogo do nasprotnikovih vrat, podal prostemu Amadeju, ki jo je prisebno postal v mrežo (35. min. d.p.) 2:0 za Devin! Gostje so začeli pravočasno obleganje devinskih vrat. Šest minut pozneje je izvrstni Del Pin preigral kar tri Devince in streljal nebranjeno 2:1, rezultat je kljub rahli premoči ekipe Alemagip, ostal do konca teka, ne nesprenjen! Devinci so se zadovoljni zapustili igrišču, saj so to krat polje zmage pokazali občinstvu res izvrstno igro, kar je pred vsem važno.

Najboljši v sredini in obrambi so bili: oba brata Colja, Vižintin in Mujesan, medtem ko sta se v napadu izkazala Legiša in Pahor, med gosti pa Del Pin in Budaj, močnejši ko je Tavariš presenetil kot rediser. Izvrstno je sodil T. Volari iz Devina.

OBDOJKA Šesterka Poleta računa na zmađo

Po lepi zmagi proti Bregu bo v nadaljevanju predprvenstvenega turnirja, ki ga prireja CRDA, Polet jutri igral proti CRDA «B» Polotovi bodo igrali v telovadnici Zandonai, in sicer ob 20.30. Prepričljiva zmaga v derbiju proti Bregu je znatno opogumila openske igralce, ki povsem zadovoljivo nastopajo v tem predprvenstvenem turnirju. V povratnem delu so namreč dvakrat zmagali, doživeli pa so en poraz. Če bodo našli odbojkarji igrali jutri dovolj zbrano in urejeno, bi morali stredi odpor požrti vovalne ekipe CRDA «B».

Polet bo jutri igral z naslednjo postavo: Neubauer (k), Wilhelm, Suhadolc, Matevlić, Krizman, Hrovatin, Košuta, Guštin in Kapej. b. I.

DERBIJA NAŠIH ENAJSTERIC

V nedeljskem prvenstvenem nogometnem kolu je vladalo največje zanimanje v 3. amaterski kategoriji za tekmo Zarja — Breg (zgoraj), ki se je zaključila brez zmagovalca, medtem ko je v mladinskem prvenstvu Gaja nasula Uniom v mrežo kar šest golov (spodaj)

V nadaljevanju predprvenstvenega turnirja se bo v nedeljo Breg sprijel z ekipo CRDA A.

Prva postava tržaških ladjedev, ki je veljala za glavnega favorita turnirja, si je v neposrednem spopadu za prvo mesto z ekipo Alpt (mil.) zapravlila vsako moč. To je bil za CRDA A namreč za tretji poraz saj je pred dobrim tednom izgubila tudi tekmo z razigranim Poletom. S to ekipo nedvomno nekaj ni v redu, saj bi morala gladko pomesti z vsemi tukaj nastopajočimi šesterkami. Če to nadaljevanje s takimi nastopi tudi v D ligi, bo morala okusiti še marsikateri pekok poraza.

Za Breg bo ta nastop zelo težak. Saj ekipa še ni prišla do zatelezone uigranosti, čepav se njena igra boljše od tekme do tekme. V prihodnosti z začetnimi nastopi je Breg vsekar možno napredoval, zlati kar se tiče dinamizma igre. Napad je postal mnogo bolj prodoren in mnogo boljše je tudi zid. Še vedno pa je negotova obramba. Tu je največja krivica igralci plačati pomanjkanju treninga. Do zakeca prvenstva pa bi morali povzročiti, še te vrzeli v igri zlasti z rednimi trcaji, ki jih sedaj imajo.

Čeprav je nasprotnik Brezanov velik favorit, bodo fantje nastopili s trdnjo voljo do zmage. To je vsekar možno, zlasti če pomislimo na negotove nastope, ki jih je imela zadnje case ekipa CRDA in na pozitivno igro naših fantov.

Tekma bo torej zanimava in si je bo vredno ogledati; odigrali jo bodo v telovadnici Zandonai, pri Sv. Soboti, ob 10. uri.

19. t.m. bo v Gorici meddežela bokarska prireditev. Nastopili bodo vsi najboljši bokarji iz naše dežele, med temi 5 iz Gorice: Piccolo, Piculin, Pelizon, Antonelli in Corecig. Vstopnice za to prireditev bodo stale od 500 do 1.000 lir.

GA ZADUŠIL. Potem pa so Nemci tudi njega pobili.

Zaradi sovražne premoči se je moral bataljon pozno dopoldne umakniti proti Padežu in Kožanjam. Nemci pa so zažgali šolo na Mislščah in odpeljali nekaj ljudi iz iste vasi in iz sosednjih.

V tej sovražni ofenzivi proti 1. bataljonu so naši borci povzročili sovražniku v Zavrhu kude izgube. Stab odreda je poročal 24. februarja 1944 štabu VII. korpusa, da je v bojih padlo enajst sovražnih vojakov, pet pa je bilo ranjenih, medtem ko je bil le en borec 1. bataljona huje ranjen. Srečo pa so imeli nekateri naši borci in minirji, ki se niso mogli pravočasno umakniti iz obkoljenega Zavrha, zato so se poskrili po senilih, tako da jih sovražnik ni našel.

Po neuspehi sovražni ofenzivi na 1. bataljon, je prešla naša enota v še odločnejše napade na sovražna prevozna sredstva na cesti Reka — Trst in na cesti Divača — Ilirska Bistrica. Tako je naša zaseda, sestavljena iz borov 1. bataljona in zaščitne čete štaba odreda napadla 1. marca pri avtomobile, v katerih so se vozili oficirji.

Obrovu štiri nemške osebne vozili oficirji.

Jože Dujmovič «šimaj» iz Ostrovice, ki je junaka donu 23. feb. 1944 na svojem domu, potem ko je zadavil nemškega oficirja

(Nadaljevanje sledi)

PO UGRABITVI ŠVICARSKEGA POSLANIKA BUCHERJA

Ugrabitelji so postavili šest zahtev Nevarno izsiljevanje brazilske vlade

Oblasti nameravajo izpustiti 70 političnih jetnikov in zahtevati izpustitev poslanika, ne da bi spoštovale ostale zahteve

RIO DE JANEIRO, 10. — Na daljšuju in zaostroju se pogajanja med brazilsko vlado in ugrabitelji švicarskega poslanka Enrica Bucherja.

Gverilci so poslali oblastem poročilo s šestimi zahtevami, zdi se pa, da namerava vlada sprejeti samo eno zahtevo, ki naj bi bila izpustitev 70 političnih jetnikov. Začela se je tako ostrina — po emnjenju opazovalcev — tudi nevarna igra med vlado in gverilci, do katere pri prejšnjih ugrabitvah ni prišlo. Zdi se, da namerava vlada izpustiti izpustitev poslanika s tem, da je že začela zbirati jetnike. Gverilci so namreč že posedovali inena jetnikov, ki naj bi bili izpuščeni. Ko jih bodo oblasti izpustile, bodo zahtevali, naj gverilci izpustijo poslanika, ne bodo pa sprejeli ostalih zahtev, ki naj bi bile «poizvevale». Prva zahteva, ki je so gverilci postavili je brezplačni prevoz «za delavce Rio de Janeira».

Zahtevali so nato, naj bodo objavljena vsa sporočila gverilске skupine «Juarez Guimaraes Brito», naj se prenehajo preiskave, ki otežujejo in motijo prebivalstvo, naj vsi časopisi objavljajo ljudski manifest, o katerem naj govorijo tudi radijske in televizijske postaje. Manifest postavlja razne zahteve za revonje razrede, katere bodi razrednemu boju, in 40-odstotni povisek minimalnih plač. Začinja zahteve zadeva direktno jetnike, ki naj bi bili prepeljani z letalom v Čile, Alžirijo ali Mehiko.

Agent, ki je spremljal poslanika v avtu, ko so pot prestregli ugrabitelji, je v bolnišnici podlegel hudim poškodbam. V Braziliji je dopel medtem švicarski poslanik Max Feller, ki ni do sedaj podal nobene izjave.

Opazovalci trdijo, da je igra vlade prenevarna, ker ima opravka z izredno resnimi in odločnimi ljudmi, ki jih je prav gotovo hudo prizadela vest o smrti treh gverilcev, ki so bili v preteklih dneh žrtve policije.

SEUL, 10. — Zaradi zemeljskega usada, ki je zasul dohod v

SPOMENICA SLOVENSKEGA ZDRAVNIŠKEGA DRUŠTVA

Odnos zdravstvene službe do Slovencev na Koroškem

Slovensko zdravniško društvo je dne 27.11.1970 naslovlilo Skupščinski komisiji SR Slovenije za mednarodne odnose spomenico o odnosu zdravstvene službe do Slovencev na Koroškem. Tekst spomenice je sledeč:

Slovenski zdravniki ponovno ugotavljamo, da naš življenjski in zdravstveni položaj na Koroškem še vedno ni deležen pravičnega in meddržavnega pogodba. Seznanjeni smo, da v zdravstveni službi na terenu in v bolnišnicah slovenski bolnik večinoma nima možnosti uporabljati slovenski jezik. Tako se mu preprečuje nujno potrebna komunikacija z zdravnikom in drugim osebljem v zdravstvu.

Takšno stanje ni zgolj groba kršitev osnovnih človeških pravic, temveč tudi osnovnih zdravstvenih in medicinskih. Imamo pa tudi podatke, da se slovenski bolnik v zdravstvenih ustanovah porušuje in smeši, kadar postopka uporabljati svoj jezik.

Po opozorilu, ki ga je 25. redni občni zbor SZD naslovlilo na zdravniško zbornico Koroške, se razmerje niso spremenile.

Dogodki ob praznovanju 50-letnice belgicista nam prepričujejo, da zgoraj opisane razmere v zdravstvu sodijo v sklopu nacionalne nepravičnosti do Slovencev in vseh področjih javnega življenja.

Smatramo, da je naša zdravniška, človeška in nacionalna dolžnost seznaniti vas naslov z opisano očitno nacionalno zatiranjem in Vas prositi, da povzimate potrebne korake, ki naj zagotovijo uresničitev naslednjih zahtev:

V predelih Štajerske in Koroške, kjer prebivajo Slovenci in v bližini zdravstvenih centrov kamor se zatekajo po pomoč naj se Slovenec zagotovi enakopravnost raba slovenskega jezika v vseh zdravstvenih službah. Zato naj se tam nastavlja osebe, ki obvlada slovenski jezik. Enako je potrebno zgoraj zahtevati prilagoditi tudi uradno poslovanje in uvesti dvojezične napise.

Prepričani smo, da so navedene zahteve v skladu z meddržavno pogodbo in ne presegajo njenih omejitev. Zato slovenski zdravniki pričakujemo, da se bodo naše zahteve dosledno izvrševale, in da se bo proti kršiteljem odločno ukrepalo.

TRŽASKI DNEVNIK

SEJA POKRAJINSKEGA SVETA

Odobren proračun za 1971 z glasovi levega centra

V posebni resoluciji, ki so jo odobrile vse skupine, razen misovcev, se je pokrajinski svet obvezal, da se bo lotil konkretnega reševanja vprašanj slovenske narodne skupnosti

Pokrajinski svet je na svoji 11. občni seji z večino glasov levega centra (KD, PSI, PSU in PRI) odobril pokrajinski proračun za prihodnje leto, ki izkazuje 2.101.446.345 lir ekonomskega proračuna. Proti proračunu so glasovali svetovalci KPI, PLI in MSI. Pokrajinski svet je tudi odobril posebno resolucijo proti fašističnim izgovorom, o čemer poročamo na drugem mestu.

Po glasovanju o proračunu je pokrajinski svet glasoval o nekaterih resolucijah, ki so bile soglasno ali z veliko večino sprejete.

Najvažnejša je bila resolucija, ki so jo podpisale skupine KD, KPI, PLI, PRI, PSI, PSU in Slovenščina. Ta resolucija je bila sprejeta z glasovi 11 proti 1. Resolucija je bila sprejeta z glasovi 11 proti 1. Resolucija je bila sprejeta z glasovi 11 proti 1.

Med zasедanjem pokrajinskega sveta je prišla vest, da je policija izgnala dijake iz zasedenih šol, zaradi česar je komunistične skupine Colli opozorili na stanje v otroških vrtcih, ki jih upravlja omenjena ustanova, ter poudarili nujnost postavljanja teh vrtcev.

Med zasédanjem pokrajinskega sveta je prišla vest, da je policija izgnala dijake iz zasedenih šol, zaradi česar je komunistične skupine Colli opozorili na stanje v otroških vrtcih, ki jih upravlja omenjena ustanova, ter poudarili nujnost postavljanja teh vrtcev.

Med zasédanjem pokrajinskega sveta je prišla vest, da je policija izgnala dijake iz zasedenih šol, zaradi česar je komunistične skupine Colli opozorili na stanje v otroških vrtcih, ki jih upravlja omenjena ustanova, ter poudarili nujnost postavljanja teh vrtcev.

V NOVM KAZENSKEM ZAKONIKU

Senator PSI predlaga odpravo dosmrtno ječe

Del komisije za ugotovitev vzrokov kriminalnosti na Sardiniji bo danes odpotoval na otok

RIM, 10. — Socialistični senator Michele Zuccala, podpredsednik komisije senata za pravosodje, ki preučuje zaskodni načrt za reformo kazenskega zakonika, je izjavil, da je večina članov komisije za odpravo dosmrtno kazni. Samo senator Leone je izrazil kak dvom. Prva knjiga novega kazenskega zakonika, za katero je poročevalce prev senator Leone, je že pripravljena za razpravo v senatu. Ostane le določitev najhujše zaporne kazni, ki bi nadomestila dosmrtno ječo.

Senator Zuccala je izjavil, da je socialistična skupina pričevala najnost odprave dosmrtno kazni predvsem, ker je ta v nasprotju z ustavnim načelom, ki predvideva:

«Rdeči panterji?»

(Nadaljevanje s 4. strani)

V MNOGIH ITALJANSKIH MESTIH

Policijski posegi prekinili zasedbe

Nekaj ranjenih med dijaško demonstracijo v Bariju in Terniju

Kakor v Trstu tako je tudi v mnogih drugih italijanskih mestih policija prisilila dijake, da so zapustili zasedene šole.

RIM, 10. — V rimski tehnični zavod, ki so ga dijaki zasedli 3. decembra, je policija vdrla okrog petih zjutraj. Približno 18 dijakov je mirno spalo, ko je dospela policija in odpeljala vse na komisarjat. Izvedeno se je, da je za policijsko pomoč zaprosil ravnatelj, ki je že večer pozval dijake, naj zapustijo šolo. Dijaki so zasedli posle, da bi protestirali proti ministrski okrožnici Misasi. Dijaki znanstvenega liceja «Malpighi» so danes zahtevali od ravnatelja dovoljenje, da bi bili navzoči na njihovih skupnih predstavniških delavcev. Ravnatelj jim je odklonil dovoljenje, saj so skušali dijaki vstopiti v šolo in jo zasedati. Policijski poseg jim je to preprečil.

ESTE (Padova) — Približno tisoč dijakov vseh srednjih šol je zjutraj demonstriralo, da bi prisilili oblasti, naj končno rešijo problem prevoza.

VIDEM — Čez 6000 dijakov je demonstriralo zaradi nesrečnega problema prevoza. Po sprevidu po mestu so zasedli tehnični zavod «Marinoni», odsotnost ostalih dijakov je «preprečila» zasedbo drugih zavodov in licejev.

PORDENONE — Dijaki tehničnega zavoda «Kennedy» so demonstrirali zaradi neprimernih programov, vpisa v seznam izvedencev in diplome.

TERNI — Med demonstracijami po mestnih ulicah je prišlo do manjših spopadov, med katerimi je bilo tudi nekaj ranjenih. Ničse se ni zatekel v bolnišnico.

GENOVA — Ker jim ni uspelo iz raznih razlogov zasedati šol, so danes skoraj vsi genovisti dijaški stavkali.

NEAPELJ — Pouk se spet redno odvija v neapeljskih šolah, kjer so morali dijaki zapustiti posle, da bi se predvčeršnjim. Po enem dnevu stičenja prostorov so se začele redne lekcije.

BOLOGNA — Policija je preteklo noč na ukaz državnega pravdnika obiskala vse šole in prisilila dijake, da so zapustili prostore. Dijaki so tudi legitimirali. Vsi dijaki so danes iz protesta stavkali.

VICENZA — Stavkalo je približno 1300 dijakov, nekateri so šli tudi v sprevidu po mestnih ulicah.

FIDENZA (Parma) — Karabinjerji so preteklo noč sili praznila vse šole. Dijaki so se sestali in soglasno sklenili, da dva dni stavkajo.

L'AQUILA — Dijaki nadaljujejo z zasedbami.

PERUGIA — Agenti brez uniform so preteklo noč prisilili dijake tehničnih zavodov, da so prekinili zasedbe, ki se pa nadaljujejo na licejih.

PARMA — Policija je zelo strogo posegla danes zjutraj. Po legitimaciji je dijake sposredila iz poselij. Po kraji skupščini so dijaki sklenili, da organizirajo demonstracijo po mestnih ulicah, ki je tudi zelo dobro uspeša. Jutri bodo stavkali.

BARI — Že preteklo noč je policija posegla, da so dijaki prekinili zasedbe. Iz protesta so vsi dijaki organizirali demonstracijo po mestu, med katerimi pa je prišlo do precejšnjih spopadov. Univerzitetni študentje — pristajali študentskega gibanja — so organizirali tudi zborovanje. Do ponovnih spopadov je prišlo na univerzi, kjer je dobil hujše rane 24-letni študent, ki so ga morali nemudoma odpeljati v bolnišnico. Demonstracija se je nadaljevala pred sedeži MSI, FIUAN in ASAN — Giovane Italia. Še nekaj študentov in dijakov se je moralo zateči v bolnišnico po prvo pomoč.

Mednarodno mladinsko zasedanje v Sesljanu

V prostorih turistične ustanove v Sesljanu se bo danes ob 9.30 začelo mednarodno mladinsko zasedanje o temi «Zaščita človeških pravic in nevičarna združenja». Za danes dopoldne so predvidena poročila tržaške študentske skupine SIOI (Italijanskega združenja za mednarodno organizacijo) ter skupin iz Turina in Milana, katerim bo sledila razprava.

Poleg članov teh skupin se bodo zasedanja udeležili predstavniki avstrijskega združenja za združene narode z Dunaja in iz Gradca ter študentskih združenj z univerz v Ljubljani, Zagrebu in Sarajevu.

Zasedanje, ki poteka v francoski in angleški, je odprto za javnost. Danes ob 12.30 bo udeležence sprejel predsednik pokrajine dr. Zanetti.

Mednarodno mladinsko zasedanje v Sesljanu

● Neznani tatovi so preteklo noč s silo vdrl v pekarno v Ul. Nordio 1/B, last 52-letnega Reginalda Nardina iz Drevoreda XX. septembra 11 ter izmaknili iz blagajne 17 tisoč lir v kovancih.

● Funkcionarji preiskovalnega oddelka karabinjerjev in sodne policije so zbrali toliko ošteviljenih okoliščin, da so podaljšali njegov pripor. Najbolj sumljivo je bilo, seveda njegovo čudno vedenje tik pred eksplozijo. Francoz je namreč sestel iz strastišč in zbežal na cestu, pri čemer si je z rokami zamajil ušesa.

Mackler je prispej v Trst v ponedeljek zvečer. Preiskovalcem je pojasnil, da je prenočil v nekem penzionu in se zjutraj podal v bar. Hotel je namreč nadaljevati vožnjo v Jugoslavijo in dalje v Afganistan in Indijo. Ko so ga ustavili, je imel Francoz pri sebi precejšnjo vsoto denarja.

Z današnjim zaslijevanjem bo državni pravdnik ugotovil, če obstajajo elementi za dokončno aretacijo Francoza.

DELO DEŽELNEGA ODBORA

Porazdeljenih 600 milijonov lir za razne posege na področju šolstva

Prispevki za nabavo knjig, učil in tehničnega materiala - 100 milijonov lir za razvoj profesionalne izobrazbe - Deželni prispevek za sestavo bibliografije o odporniškem gibanju v Furlaniji-Juljski krajini

Na včerajšnji seji deželnega odbora, ki jo je vodil predsednik Berzanti, so namenili raznim pobudam na področju šolstva okoli 600 milijonov lir svezih sredstev. Na istem predlogu odbornika za šolstvo in kulturo Giusta, je odbor najprej odobril razdelitveni načrt za 410 milijonov lir, po katerem bodo posamezne občine v Furlaniji - Juljski krajini prejele v šolskem letu 1970-71 deželni prispevek za kritje stroškov v zvezi s prevažanjem otrok obiskovalcev šolskih vrtcev iz domačih krajev v središnje šole in vrtce, ter za nabavo knjig in učbenikov za revnejše učence. Dežela bo podela občinam prispevke na osnovi deželnega zakonika, ki je bil sprejet leta 1965, ki je bil sprejet z namenom, da bi olajšal otrokom obvezno šolanje in odpravil morebitne zapreke in težave na področju šolstva.

Pri določanju prispevkov dežela upošteva po eni strani število revnih otrok, po drugi pa tudi višino stroškov za nabavo potrebnih učbenikov in za prevoz z doma v šolo in nazaj. Na splošno velja, da dežela krije s svojim posegom 60 od sto teh stroškov, v nekaterih primerih pa so prispevek dvignili celo na 90 od sto. Vseled teh posegov dežela pomaga na način, da v istem področju po novem višino 72 od sto deželnih stroškov.

Prispevek iz tega naslova bo prejel 217 deželnih občin, in sicer vseh šest občin tržaške pokrajine, 24 občin v goriški pokrajini, 137 v videmski in 50 občin v pordenonski pokrajini.

Na včerajšnji seji je deželni odbor nadalje porazdelil razpoložljivo vsoto 100 milijonov lir za nabavo tehničnih naprav, učil in pripomočkov za šole, ki skrbijo za profesionalno, umestnostno in zdravstveno izobrazbo mladine. Prispevke bodo prejeli štiri pokrajinske uprave v Furlaniji - Juljski krajini, in sicer na osnovi deželnih zakonov št. 13 iz leta 1966 in št. 4 iz leta 1969. Videmska pokrajina bo prejela 53 milijonov, tržaška 25, pordenonska 18 in goriška 4 milijone lir.

Odbor je nato odobril vrsto posegov v korist poselskih dejavnosti, tneznam in študentskim domovom v šolskem letu 1970-71. Po zakonu št. 25 iz leta 1966 je bil namreč v ta namen nakazan znesek 80 milijonov lir iz sredstev deželne bilance za leto 1970. Od tega bo nakazanih na Tržaškem 29 milijonov, na Videmskem 28, na Pordenonskem 14 in na Goriškem 9 milijonov. Sredstva bodo pokrajinske uprave posredovale oblikovnim, šolskim patronatom in drugim pristojnim ustanovam.

Na področju znanstvenega raziskovanja pa je deželni odbor nakazal nadaljnji prispevek 2 milijonov lir inštitutu za srednjeveško in sodobno zgodovino s tržaške univerze, ki ga vodi prof. G. Miccoli, in sicer za izdelanje ankete o vseh deželnih zgodovinskih in znanstvenih bibliografijah o odporniškem gibanju v Furlaniji - Juljski krajini. Lestjki omenjenih raziskovalnih del bodo poznaje objavljeni v posebni publikaciji.

Močan potres v Peruju je terjal nad 20 žrtev

Najbolj prizadeta področja ob perujsko-ekvadorski meji

QUITO, 10. — Močan potres je prizadel področje ob perujsko-ekvadorski meji. Epicenter naj bi bilo v hribovitem predelu, približno 440 kilometrov jugozahodno od glavnega ekvadorskega mesta Quita in 80 kilometrov jugovzhodno od Tumbesa, ob Tihem oceanu na skrajnem zahodu Peruja.

Potresne sunkne, ki naj bi bili 7,6 stopnje po Richterjev lestevici, je zaznal seizmografski aparat v washingtonskem opazovališču. Potres naj bi bil zajel površino približno 700 kilometrov, od Tumbesa do malega pristanišča Chimbote, ki ga je žele lanski potres popolnoma razdelati. Dne 31. maja lani je potres terjal kar 50.000 žrtev. Bil je 7,8 stopnje po Richterjev lestevici.

V mnogih mestih je prestrašeno prebivalstvo steklo na ulice. Neka ženska je od strahu skočila skozi okno in se hudo poškodovala. Vse zveze z obalnimi kraji so prekinjene, manjka tudi električna energija. Najbolj prizadeta področja je ob meji z Ekvadorjem, kjer naj bi bile tri žrtve. V mestu Sullana (20.000 preb.) naj bi bilo približno 12 mrtvih, v mestu Piura je potres porušil mnogo stavb in celo katedralo, ki govori se tudi o žrtvah. Po prvih netočnih in vsekar pomanjkljivih ocenah — vesti so slabe zaradi prekinjenih zvez — naj bi bilo torej nad 20 žrtev in precej desetina ranjenih.